

—T—
N.º SOLT
5
CÉNTIMS

VEU DE LA PLANA

—T—
N.º SOLT
5
CÉNTIMS

SEMANARI DEFENSOR DELS INTERESOS REGIONALS

SOSCRIPCIÓ

Castelló al mes..... 0 25 ptas.
Fora, trimestre..... 1 » »

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
COLON. 17 2.º

Tota la correspondència a la Administració

SE PUBLICA TOTS ELS DIAPTES

No se tornen los originals, encara que no se publiquen

DEL MOMENT

Nostra actuació política se ha distinguit sempre ab lo desig noble de restaurar nostres principis regionals, mes en estos temps de fonda crisis y que pareixen presagiar aconteiximents trascendentals en la organització dels Estats, redobla rem per nostra part els esforços, no logrant conseguir en la medida que les necessitats imposaben el ambient y prosélits que teniem dret a esperar y la major part de les voltes—dur es el diro—nostra propaganda se perdí en la soletat de la indiferència y la esterilitat. Al fi y alentats per la favorable reacció, cap a nostra causa, que notarem a rail de la aparició dels paperets, «parleu valenciá», resolguerem no desmayar fins conseguir un semanari porta-veu dels interesos regionals que en estos temps de febror y actividad periodística, se fá necessari en primer lloch pera mantindre constant comunicació ab aquells que comulguen en les nostres idees, y en segón, pera que responnent a nostres desijos puguem obtindre els abundans fruits que habem somniat y que sols un orgue en la prensa, alimentat ab los destells de nostres entusiasmes, podrá, per la justa causa que defenem, fer presa en l'ánim generós del poble y conduir-lo ab tot entusiasme per lo camí just y digne que tan clarament marquen nostres antecedens etnològics e històrics.

Mes huí que poseim pera nostra propaganda esta moderna palanca espiritual, mos donem conter de la destreça y habilitat que tindrem que desplegar y tal volta nostres forces no responguen a estes necessitats—pero de tots els modos treballarem ab entusiasme y voluntat inquebrantable fins conseguir qu' els sans principis regionals obtinguen de tots el respecte y consideració que mereixen. ¿E, te es el propósit que mos habem fet y en cara que lamentem—pero no discutim, el dret que assistix a tot hom de jusgar nostra propaganda.—algunes chirigotes de mal gust que ans de la publicació d' esta revista se feu a nostra costa tindem a gust vore en totes les alusions que se mos fasen un noble desig de discussió, y ésta, comfes mol natural, portá de bona fé no pot donar atre resultat que la adquisició de un

bon arsenal de coneiximents y claritat de intel·ligencia.

Es molt natural que, al principi, esta propaganda nostre produixque certa extranyesa en el poble, pues no en fals van trascurrits mes de dos sigles de dur centralisme y éstos han fet esforços pera borrar nostres caràcters distintius de nacionalitat guiats tan sols per la quimérica creencia de que la solides y unitat de un Estat que abarques varies nacionalitats o regions—com el Espanyol—dependix mes o menys de la unificació dels sentiments, llengua y aspiracions d' estes y de ahí els esforços desmedits que s' han fet en este sentit no lo grant mes que criar postergacions de unes regions a atres, ferint els sentiments tradicionals dels pobles humillats y encenent en los tranquils y llaboriosos llars el odi y la rivalitat que tant mos perjudique pera la constitució de un Estat disciplinat y fort. Busquem, sí, la unitat que represente la força y qu' es indispensable y convenient als interesos de tots, pero combatim esta uniformitat qu' els poders públics pretenen imposar per cuant es no sols contrari a la voluntat del poble sino als mateixos interesos que 'is governs pretenen defendre.

¿Com evitarem estes anomalies? sencillament destruint este centralisme que les servix y vullguerem que tots, absolutament tots, pero principalment aquells valencians regagats que en esta patriótica renaixensa regionalista obriren els ulls ante el tracás que fa temps porte sufrint el principi centraliste, y no es que se fixem pera fer esta apreciació sols en el espill de casa—de si ya funest—sino també en aquells paysos mes enllá dels Pirineus y sobre tot en França que no obstant ser depositari y generatriç d' este, y havent conseguit en poch esforços—doná la favorable disposició del poble una fácil adaptació—se senten vacilacions en la organització del pervindre y no son poch els que posen sons ulls en les olvidaes y despreciaes reformes descentralizadores que tan dignament publicaren els preclars lliterats francesos Gobineau y Renán. Y si Francia, a pesar del empori en que s' ha desenvolt, va sentint aversió al centralisme ¿quant no podrem odiarlo mosatros que a mes de instaurarse a colp de violencies e injusticies sols ha pro-

duit miserias y odis entre les distintes regions espanyoles? Tot aixó abone el nostre criteri de que el Estat organigat en forma centralista constituix una equivocació tant en el orde de principis com en el orde práctic y sols ha tingut acullida entre alguns utopichs que al calor dels mots progresu y liberal que li donaren, entengueren que constituix un gran pas donat en la idea de conseguir un Estat, que borran fronteres y diferencies, s' escampare al mon conegut. No es per este camí, si es que se busque la fraternitat universal, per aon habem de encontrarla sino per el foment de les llibertats, locals pues llavors els pobles sentintse lliures serán generosos en totes les causes dignes y honraes.

VINATEA.

VEU DE LA PLANA tel' honor d' invitar a totes les jóvens de la regió a que honren les págines d' este semanari ab les seues produccions.

VEU DE LA PLANA espera a b confiança que les filles d' este Reyne atendrán este prech y anticipadament dona les gracias.

MANS BLANQUES

Notes femenines

«Atreviment insigne» Com digué el poeta, es el meu, al intentar agarrar la ploma pera tindre un rato de jarla en els amables llegidors d' este ilustrat semanari.

Perdoneume tots. Y per esta vegá passe la crítica sens fijarse en mon deficient treball, pues la poca costum d' escriure y mon curt coneixement en la materia que vaig a exposar a vostra consideració infant en justicia acreedora a la benevolencia que crech precis en lo present cas demanarvos.

Volgudes llegidores: Jove soch en realitat y mol joveneta en cara pera donarvos consells, pero, per desgracia conech el mon a fondo. He corregut molt, he visitat les grans Ciutats aon el perill pera nosaltres es grand. aon se considera a la dona com a ser

inferior als demes, y se mos explota inicuament, venentmos com a esclaves per quatre mal contats javos, sent la burla y escarni de la humanitat tota.

La experiencia parla en mi: oiume, pues, en la mateixa atenció que escolteu a la mare cuant per nostre bé, vos repta. Y no prengueu a mal el qu' en lletres de mole done a coneixer nostres capitals defectes.

Se mos desprecia, som injuriades per tot arréu, no se mos guarden les consideracions degudes que com a dones tenim nostre perfecte dret, tots creuen que nostre coneixement esta desbaratat, que som joguet de la voluntat del home, que nostre cor no sent les sensacions naturals de la vida, que sols servim pera pregonar nostra coqueteria vestint, la majoria de les voltes, trajes de vius colors y formes detestables, indumentaria sols propia d' artistes de varietes y y dones de la mes censurable conducta

Aixó, ocurrix y ¡Nostra es la culpa vergonyá tinch al diro, pero es cert y no resistisch a confesaro.

Clar que hi han excepcions honrosissimes, pero la majoria, per desgracia adoleixen de vicis, qu' al ser calificats, els apliquen en general, dient molt poch en favor nostre.

Ya es hora que les elegides eixcam en defensa propia, treballant també per corregir els defectes d' aquelles, que per son curt coneixement, tenen la desgracia de careixer de educació suficient.

Es indispensable si volem ser respetades, treballar férment per fer desapareixer en nosaltres la lleja costum de la exajerá coqueteria, y acabar de una volta pera sempre, en los antiquissims mots d' «escuadrinadores» «far-santes» «informals» y molts altres que completen el repertori de la crítica popular, tan injustament aplicats moltes voltes.

Hi ha que fugir de les modes que mos desfiguren, adaptant tan sols aquelles que favorixquen nostra persona y agracien nostres cosos: res de combinacions exajerades en lo colorit, una cosa sencilla y elegant a la volta.

¡Cuant be diu en mosaltres la faldá a plechs actualment en moda!

RELONGERIA DE EDUARD PARÉS

GONZALEZ CHERMA, 76

Relonges de les millors marques, cadenes, dijes, ulleres y gafes de totes classes. Gemelos Teatre y camp.

PREUS SENS COMPETENCIA

NOTA.—Esta casa servís en l'acte les recetes d'els Senyors Oculistes, ab cristalls esfèrics, cilíndrics o combinats, garantint la exactitud d'els mateixos.

LAMPARES OSRAM

A 1'90 PTES. DE 5 A 50 BUJIES

Marcawolfram a 1'4 ptes. de 5 a 50 »

- » Vulcan a 1'30 ptes. lámpara
- » Madrid a 1'30 ptes. »

Inmens surtit en aparatos pera gabinete, salo y menchaor

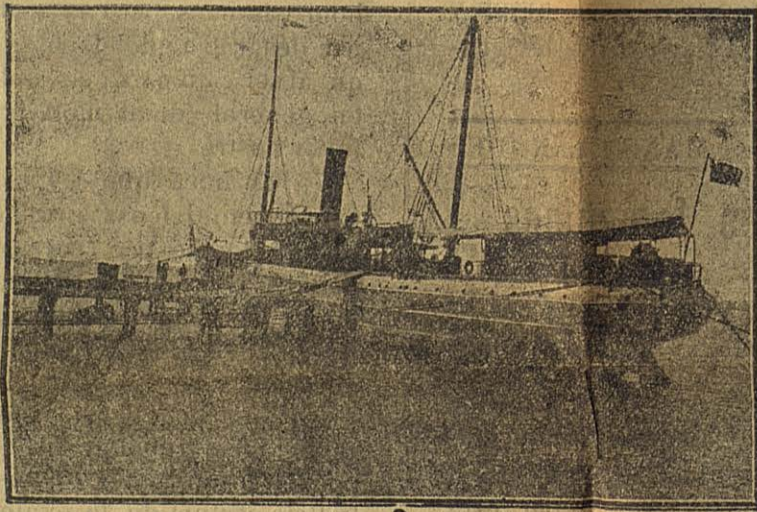
Fornillos, Planches, Cazos y Estufes eléctricas.

**COMPLET SURTID EN MATERIAL PERA INSTALACIONS
LAMPSTERIA DE PERE FECED**

Gonzalez Chermà, 78

LINEA DE VAPORES TINTORÉ BARCELONA

Servicio fijo y semanal entre Castelló y Barcelona
PER EL MAGNIFIC VAPOR

FRANCOLÍ

Travesía rápida.—Llum eléctrica en tot lo barco.—Telegrafia sens fils.—EXIDES: De Castelló, Dumenche 11 matí.—De Barcelona, Dimats vespra.—La càrrega s'atmitix en Barcelona, el dilluns; en Castelló, el dimecres.

PERA INFORMES A DOMENECH CERT SIA, PLAZA DE LA PAZ, NÚM. 3.—CASTELLÓ
PASETS COLON, 11.—BARCELONA

**Moderna y lujosa
SUCRERIA Y CERERIA DE
VICENT BLASCO**

Especialitat en tortaes «Mokas»,
ramillets y dolços de fruta.
GONZALEZ CHERMA, 56

Per lo bones y barates
t' emportarás un gran chasco,
Si et compres unes sabates
en l'establiment del «Barco».
Joseph S. Felix, Plaza de la Verje
de la Pau, núm. 9 VALENCIA
(Sucursal en la Fira)

DROGUERIA LA ARAGONESA

DE

Lluís Gomez Molinos

64. COLON, 64.—CASTELLÓ

Complet surtit en perfumeria del país y extranjer, Drogues, Colors, Barnissos, Pincells, Artículos foografics i maquinaries.

Venta exclusiva del Alcohol SOL i Colonia ESA

Sabatería

DE

JAUME GONZALEZ

☉☉☉

Calsats de última novetat.
Especialitat en el calsat a la mida.
20, Enseñanza, núm. 20
SUCURSAL EN LA FIRA

EDUARD VICIANO

PAQUERIA.—MERSERIA
ALTES NOVETATS

Gran surtit en colls «Pierrot»,
O ga», corbates «Nortón».
Caballers 1 y Colón, 20

Transports de totes classes

Máquinas, calderas, motores y ferros per tonellaes. Conductor y embalaor de mobles

JOSEPH VIDAL Y FILLS

Pi y Margall, 57, y Obeliseo, 8 —CASTELLÓ

TOS... TOS... TOS...

Les PASTILLES MONSERRAT curen tota afecció del sistema respiratori, tos, bronquitis, asma, dengue i catarros por crónics que siguen.

Venta en Farmacies y centres de especifics, en Castelló
FARMACIA DE JOAN A. PASCUAL, Gonzales Germá, 66

BAR FORNOS

Café extra, Vermouth Torino, Eixarops, Licors de les millors marques, Serveses del país i extrangeres.

Depositari exclusiu del
SIDRAL TEIXIDO

JOSEPH SEGARRA
G. Germá, 84 — Castelló

INSECTICIDA RODRIGUEZ

Contra el Poll-roig, Serpeta, Pulgons, Fumagina, Negreta y cnants insectes y criptógames ataquen al tarongér, llimoner, oliveres, pomeres y demes arbres.

APROBAT son empleo per R. O. de 30 de Giner de 1912.

Depositari: En JOSEPH VAQUER GOMIS
PASEIG DE MORELLA, 5 — CASTELLÓ

CASA DE SANCHO GERMANS

(SUCESORS DE ENRIQ TARREGA)

Establiment acreditadissim, perque sa norma es: servir al públic cada vegá millor. Gran surtit, qu' es renove constantment, en comestibles fins i en tots los géneros concerniens al ram de

ULTRAMARINS

Diariament recibim los millors artículos indicats pera la present época.
Depositari exclusiu de la Cerveza Petry
36 Plaça de la CONSTITUCIO, 36

tú creus que perqu' ell te ho diga ja es veritat.

Els homens saben fingir molt be; son uns grans comichs, pero lo que no saben la matjoria, es cumplir ni sentir lo que diuen ses mentides paraules.

Y mira chica saps lo que te dich; qu' evitem paraules y romangos; ésta nit procura estar alérita y los teus ulls te ho faran voré ja que les meues raons no te convengen...

Y com un' alacra, denprés de clavar la feridora y venenosa púntja, en aquell cor téndre, que repercutí en un' anima verge, s' alluntá la mala pecora, deixanla sumida en el mes grant descon-sól, y trunca l' esperança de la pobra Marieta...

Es denit; los carrers están presos d' una tenue boira, qu' entorpix la vista. Lo cel se mostra endolát, amagant en ses entranyes les estreles.

Per l' acera se distinguiu la silueta d' un home, que la boira qu' es fá intensa per moments no mos deixa reconeixer...

En lo portal d' una casa, pareix moures un cos de dona...

Tres portés mes pac' allá per dintre 'ls ferros d' una reixa, apercibim un cap, que com mogút per un resort, aguayta y s' amaga...

Un borinót negre, rebototetja, com prenent despejar la prisionera boira; ja ses tremoloses y fatidiques ales, dibuixen espirals al rededor del home que avans nomenarem...

Este, al alpegar front la porta aon está la dona, s' ha parát, obedit a una senya casi imperceptible que li ha fet ella.

—Bona nit, Fraisquet; aon vas tan de presa; tu no fás cás de ningú... tot pera ella; fins el saludo esquives...

—No ho crega; aixó es una exageració... lo que pasa es que a vegades va u distret... y ademés la nit que fá... bueno perdonem qu' em se está fent tart y m' están aguardant.

—Home no tingues tanta impaciencia, que no te la van a furta... Y a propósito. ¿Saps que tens una novia molt guapa?

—Gracies...
—Llástima que signe un poch carase-ra... Tu dispensa, pero aixina lio diuen.

—Bueno, me 'n vaig que me s' está fent tart. A Deu.

—Escolta, Fraisquet; ¿vols ferme el favor de dirme quin hora es?

—Les nou y mitja, fins un altre rato.
—A Deu Fraisco, digué ella altargantli la má...

Ell, no tingué mes remey qu' unirla a la seua, forçosament; no era un mal criát.

El borinót negre está ara detengút en la reixa de Marieta...

—Bona nit princeseta meua;—digué Fraisquet, deixant recolsar son cós damunt dels barróns de la reixa.

—Marieta, per tota resposta, abaixá 'l cap y deixá reballar dos llègrimes d' amargura, que foren in-atvertides pera ell.

—¿Qué te pasa? ¿per qué no correspons lo meu saludo? ¿per qué no me mires? ¿Acás es que ja no me vols? ¿T' has cansát de mí? Parla; dignes algo, traume pronte d' esta situació tan penosa. ¿Mira que 'm vaig a tornar locol

Ella fent un esforç titánich pera disimular la confusió y el pesar que la sumia, balbucient y torpe, en veu afeigá, casi insonora, digué:

—Ho sé tot Fraisco, tot. Lo que no podia ni volia creure, els meus ulls han segút muts testichs. ¡No m' enganyaba, no!

Ves; continua en... «ella» que té pera tu mes encánts que jo... Per ma part procuraré oblidarte... El meu voler era tan grant..., que te perdona... ¡Per qué t' hauré conegút!

—¡Marieta! ¡Marieta meua...! No el deixá acabar. Un suspir precedit d' un gemech; un arruixó de llágrimes y uns cristals qu' es tanquen de sópte, produint un ruidó semetjant a una pedregá, que repercutí en l' ánima de Fraisco, foren l' epilech de la conversa.

La boira s' havia fet tan intensa, que mes que carrers, pareixien calabosos o goles de llóp...

El borinót negre, ja no está en la reixa; ha desaparegút, deixant com recórt de sa fatál visita, impregná l' atmósfera de farúms asfixiosos...

FRANCESCH ALLOZA.

NOSTRES POETES

SEMPREVIVA

Molt te volia! Mon cor gojava dolgos deliquis quant te mirava dintre la llar.

Ara allá aon mire, tot es misteri: reyna, en ta casa, del cementeri la soletat.

Tancada trobe la forta reixa aon escoltaves la tendra queixa del meu amor, morí la parra que ja cobria la mareselva que als peus tenia...
Mori ja tot!

Veig la cadira ont te sentavés els fils y agulles ab que bordaves dins el baullet; y aquelles polques de perles fines que eren l' enveja de les fadrines, y a tu no 't veig!

Puge a la cambra, tota desérta mire en l' estudi la porta óberta, desert el lli!

Llavors jo cride:—Ont es m' aimá? Y oixch que 'm responen;—La que t' ja no está ací!—

Foll d' anyoranga, busque en l' armari una penyora, veig el rosari, y ansios el prenh; no passa dia que una vegada el rese y diga.—Fon de m' aimada, que está en el cell!

Josep Bodisa.

Joventut regionalista

A últims d' abril se prepara una exposició de pintura en el nostre saló en la que pendran part els joves aficionats Llopis, Felip, Martí, Sales, Pascual, Buenosaires, Alloza y Armengot, Donats els treballs que se preparen esperem que será un éxit.

MUSICA DI CAMARA

Un quintet format per los senyors Joseph Salvador, Emili Sabat, Emili

Sanchis, Emili Pérez y Emili Nicolau. Eixecutará les sonates de Haydn conegudes en lo mon musical, ab lo títol «Les Sét Paraules de Jasucrt» en lo nostre saló el dia 21 del próxim avril per la nit.

¡Pregó!
Lliga anti-alcohólica

Reunit aquest jurat, Acordá ab un gran ardor, Prohibir veure licor, Per son fuést resultat. Convenint tots al remat; Qu' encara que desinquiete, Suprimir d' hasta 'l sorbete. Y sols per ser lo millor, Pera 'l cos y el bon humor, Respetar el CHAMPAGNETTE. Ultramarins de Lluís Catalán Colón, a 1'25 ptas. botella. ¡Regalát!

GRACIES...

Gracies, moltes gracies. Ho confesem; molta confiança tenim en lo poble de Castelló; en lo poble que llits, en lo Castelló cult y progressiu, y qu' en son pit sent els llatits de ansia de vida nova, de llibertat...

Nostres esforços han segut compensats per el mes gran éxit; y el publich responent a nostra cridá, feu que se agotara la edició de per si numerosa. ¿Qué mes esperar?

Som un estól de jovers que venim en ganes de lluita, y no pararem fins conseguir lo que tan anhelem elj resurgiment de les lletres-patries que tan altes saberen posar aquells nostres avants-pasats.

Ho conseguirem? A guiarnos per nostra primer proba, ¡sí! Mes el publich te la paraula.

Volem fer una publicació digna de nostre poble; volem que VEU DE LA PLANA siga e guía, el orgue de nostre aimat reyne.

Volem que VEU DE LA PLANA siga del publich ya que pera este ha naixcut y a ell se deu; per tant, pera obrirse pas, seguirá per sa recta senda traça, fujint de les incrugades, de rivalitats tontes y antagonismes ridiculs, que a ningún ff bó y practich conduixen.

Gracies, moltes gracies repetim, ensemps que a tots quedem eternament agrahits...

CRONICA

Com anunciarem en lo número pasat, considerem com a soscriptors a tots los senyors que han tingut a bé no tornarmos nostre semanari que publicarem lo pasat disapte.

A tots moltes gracies.

El pasat dumenge se celebrá la festa de la Madalena, la tradicional y mes castiga de Castelló. Ab grand sentiment notem com cada any se pert mes, degut als pochs alicients que se preparen. Vorem si a la vinenta festa de la Madale-

na, (si el temps ho permitix y la guerra s'ha acabat) se lluix mes nostre Excm. Ajuntament.

Y ara que parlen de tal Corporació direm dos paraules. Es un espectácul poch edificant lo que occurrix, entre concejals, tots los anys. Nosaltres ho trobem mal, con que cal supondre com ho calificaran els forasters.

Sería de raó qu' en estes coses no se ficara la poltiqueria y els consabuts «tiquis miquis». Hora es ya de que se fasa algo paregut a lo que fan en l' estranjer, no regatejant unes pesetes y procurant una bona organigació de tal espectacle. Sería lo millor.

El pasat dumenge, festa que fon com tots saben de la Madalena, es trencá la costum de fa anys de no tocar el repich del «Ave Maria» en eixe dia, com a recordança de haver eixits tots — com diu el amic Caiduch en el nostre número pasat—a esperar als que de la Madalena venim per primera volta a poblar Castelló.

Mols deis tochs de les campanes han perdut el seu antich carácter que be podriem dir clásich. El que no está modificat se toque molt mal y lo pijor es que ya pocs (casi no cap) que n' entenguen de tocarles.

Lo cantor capella Breva, parlant una volta sobre el asunt die que els tochs se debien d' escriure en nota a ff de que no pergueren lo propi estil, pues segóns tenim entes, el campaner esta dolent y son fill que toca el dia mentat lo repich desconeix la costum.

Bó será qu' els que deuen prenguen cartes en el asunt.

ADMINISTRACIO

CORREU

Xavier Cardona.—Girona.—Per mediació del amich D' Ivernois, ham rebut les seues soscripcions que anotem. Agrayts y mane.

Ramón Castell.—Valencia.—Rebuda lletra que vaig contestar. Per correu, 10 exemplars.

Francech Baidal.—Idem.—Per correu, 20 exemplars. Esperem lletra.

Joan Guerrero.—Barcelona.—Per correu, 15 exemplars. Confiem en ton entusiasme. Memories, demes companys.

Maruxa.—Castelló.—Com vorá, el seu treball, apareix en el present número. Esperem no siga el últim.

Mil merces, y disponga de sons fervents admiradors.

Enrich Ortelles.—Villarreal.—Rebuda sa entusiasta lletra, la que nos complau. Esperem treballo ahí per la idea.

Imp. de V. Bayo, Vera, 3

Debem també acabar en la lleja costum que tenen moltes de gas-tar coloretts pera pintarse la cara, en el afà tan sols de pareixer mes jovens y guapes, sens tindre en conter qu' eixos colors solen es-tropear el cutis y sols logren en aixó perjudicarse a si mateix, y servir de blanch a les mirades de tots los jovens qu' en gran raó se riuen y burlen d' elles pues mes que dones pareixen Clowns de circo en les galtes emvetunades d' almanguina y blanquet.

Vollgudes llegidors: no vulleu abusar mes per hui de vostra be-nevolencia, altre rato trataré, mes d' aspaig, y molts asunts que vos incumbixen.

Si alguna de vosaltres te defec-tes com els avans dits que pro-cure coregir-se y mon desig será satisfet.

MARUXA

GRANADOS

Desgraciadament s' ha confir-mat la trista noticia qu' en passats dies mos anunciá la Prempsa, so-bre la mort del insigne autor de «Dangas espanyoles».

Ab Granados, se pert —com ab lo malográt mestre Usandizaga— un paladí de la renaixensa de la música espanyola y una gloria, or-gull nacional.

Com altres, dende l' obscur rin-có regional, sabé, remuntarse al pinácul del diví art de la música, per son propi esforç y sens ajuda de ningú, causant l' admiració del mon sanser y lo respecte de tota una generació de jovens qu' es dis-putaben el honor de ser diexebles d' ell. Tot asó degut al talent, al al pur amor al art y a la suprema distinció musical. La matjoria de les nacions coneixen la inspirá música de Granados, com la més genuinament espanyola, mereixent les mes entusiastes lloanges de to-tes les diferents rages que s' exta siaben oinla.

No fa molt, llunt de sa mare pa-tria y per circumstancies especials, ha estrenat—ab l' indiscutible exit de sempre —sa drrera produc-ció, «Goyescas.» Aquesta ópera ha obtengut les mes caluroses ova-cions y alabances del poble neu-yorqui, com ho proben els infinits articles dels crítics nort' ame-ricans.

Mes quant tornaba carregat de gloria y lloers, y lo poble espa-nyol se preparabe pera rebre, com se mereixia, a nostre compatrio-ta, qu' en unió de la companyera de sa vida, aná y torná buscant la gloria o el fracàs; fon arribat a la vida per la furia, cega y torpe, de la guerra.

Nosaltres, protestem de tamany, atropell, fet contra lo dret de gents y sentim de tot cor la pérdua irre-parable de Granados y lo just do-lor dels seus, de sa patria chica, nostra germana Catalunya y del art musical espanyol.

VERSOS DE PÀTRIA

CRIT A LA JUVENTUD

Ja del día
amaneix una llum clara,
qu' a les ombres al ocas porta vençudes...
Es l' aubada.
¡Qué alegría
sent mon ànima!..
La contemple dolçament,
dende 'l cim d' una montanya.
Llum hermosa 's la del día,
llum sublim que m' entusiasma
y ella fá qu' arranque notes
de mon arpa...

Dende assi veig la planuria
de la mar, tranquila y blava;
a la terre que jo adore,
sinse fites, tota plana,
y en mitj d' ella
la ciutat dels meus idilis cimentada.

Si me tornara oroneta
a llurs carrers jo baixara
y tocant de porta 'n porta cridaria.
¡Joventud llevat de de presa, puix la llum del sol ja acampa!
¡Llevat pronte, d' eixa 'l llit;
que la nit ja n' es passada!
¡Ah! ¡Si ho puguera conseguir
mons de coses né donara!.

No tinch ales, més l' Ingeni,
ales dona a qui 'n demana.
Ja me veig en la Ciutat
aon está la joventut qu' avans cridava.

Ja m' encontré sobre un pis
qu' te una espayosa cambra.
¡Joventut sense ideals!
Joventut que dorms tranquila y olvidada,
a mon crit, afanyosa alçat del llit y agarra un' arma.
que la lluyta s' ha de fer,
crua, forta, temeraria!..
¡Joventut que ja 's de día,
y es el día qu' ham de fer esta jornada!..
¡Vingau tots, no tingau por!
¡Vingau tots a nostra casa,
qu' assi encontraren estesa
la senyera de la Pàtria!..
¡Acudid regionalistes
que triunfant y victoriosa ham d' aixecarla!

Amadeu Pitarch.

L' home a la Dona

Presentament

En permis teu, Dona valenciana, filla de Castelló, me presente a tu, el cap descubert, inclinat correcte y res-petuosament, en la ma un paper im-pres....

Es un exemplar del manifest que Soli-daritat Catalana triunfant, publicá, fa deu anys precisament, en Abril de 1906, firmat per les dones mes ilustres de Catalunya. Permisisme que 't llixa uns renglons no mes. Ahi van:

«El foment de la Patria, es la Fà-milia; el foment de la Família, es la Dona.... Sortosament pera ella, en l' integral despertar de la nostra terra s' hi ha barrajat la Dona catalana: la causa de Catalunya, causa d' amor, es salvada desde aquest' hora. Que cada eusa, per amor de las donas sigui un raceret de la causa catalana: aixis cumplim nostra missió. Donas catala-nas: fent Patria, fem Família; fent Llar, fem Amor».

L' image espiritual; tendre, delicat el

pensament. Yo t' invite, Dona valen-ciana, filla de Casielló, a que 't fases propi el lema... En el resurgir esplend-it y consolor del espirít regionaliste valenciá, despertat per una colla de jopens entusiastes y generosos, que senten l' anyoransa d' un pasat glo-riós y aspiren a resusitar per s' amor a la nostra terra valenciana, les seues tradicions, la seua indiscutible perso-nalitat histórica, no pot faltar la Dona, que deu pendre part en este mo-vement; mes encara cuan, sen un movi-ment romántic y espiritual, parla a l' anima, y en l' anima, después de Deu, la Dona mana...

La Dona te en sa naturalesa y en sa sensibilitat, algo sobre-natural que la fa indispensable a tota propaganda y a tot apostolat. Se servis, casi sempre 'n exit segur, dels mijos de la persua-sió, de la sedució, dels que Deu lu dota ab prodigalitat. Casi sempre han iniciat les conquistes religioses, poli-tiques y socials les dones, y elles han segut també les que les han fetes creixer y triunfar.

La missió de la dona en la terra, es missió d' amor, de bondat, respecte y dignificació, finalitats tan lligades a la causa regionalista que 's fundisen en un sol pensament. Les mares, les novies, tota Dona, deu inculcar als seus fills, al noio, als homens que la rode-jen, la veneració a tot lo nostre, en-cara que no sigui per altruisme y vir-tuts civiques—que si ho será—per egois-me, porque 'ls oieis son estranys a la nost' a terra, y els que apleguen a com-penetrarse en l' esprit d' ella, ha de ser digne y virtuos, respetuos en la Dona y aimant de la seua mare, de lo seua muller ..

Dona valenciana, filla de Castelló, seguis el exemple de les dones catala-nes: que cada casa, per amor de les dones, siga un raceret de la causa re-gionalista valenciana: fent Patria, fareu Família; fent Llar, fareu Amor.
MANEL BELLIDO Y RUBERT.

Roser marcitát...

Un carinyo púr: un amor veritat.

Se volien en l' ànima, com deu ser el voler. Ell, l' adoraba ab pasió religiosa. Ella corresponia este voler ab un altre no menys intens.

Responie per Marieta y Fraisco.

El dimoni encarnát en forma de dona, en sa llengna de brassa, s' intercalá en mig d' este ambient de bonanga, y per força surgí la tempésta... ¿Qué com foru? No tardarem a saberlo: proseguim l' historia, que historia es, per ser vix-cúda.

Tereseta la vehina de Marieta, era una femella en merits fisichs suficientes pera no passar desapercibida; no agec-manaba lo fisich en lo moral; tanta ti-sores en llóch de llengua; en cuestió de céls no envetjaba a ningú; d' emboli-cadora, semblava madeixa descuidá en mans de chicuelo; figóna fins la con-sumació.

Una semana tan sols contaba en aquell vehinát, ja portaba l' estadística de tota la contorná. Si la So Vicenta tenia un marit lo mes jugador y borrajó qu' es podia demanar. Si Pepica la vehina de enfront, d' una malaltia s' havia quedát pelá y portaba una peluca que li regalá lo dia del seu sant. Si el manyá del cantó s' havia divorciát de la dona per el mero fet de que li agradaben tots mes qu' ell... En fi tot, No podia per tant passarli desapercibit el festeig de Marieta y Fraisco, Y es el cas que s' enamorá locament del noio d' esta: y prometé en sa intimitat ferse en ell... ..

—Tu ja et farás carrech de lo dolo-ros qu' es pera mi tindre que donarte esta mala noticia, pero la simpatia que m' inspires y l' amistat que a tu em lliga, son la causa que m' ha induit a posarte en antecedents de la cosa y al mateix temps evitar qu' et s' emburle com te s' está emburlant... ara tu pren la resolució que millor te parega... Si a mi em demanares consell, no t' el donaria... pero jo en lo teu lloch, esta nit mateixa l' aviaria sens admitir excuses ni contemplançons...

—Pero es posible siga veritat lo qu' em dius Tereseta; no, jo no puch creu-réu de ningun modo... Fraisquet me vol molt, me ho diu sempre... me ho dirá esta nit... y jo el creuré; si si, el creure perque ductaro, si ho demos-tren los seus ulls apasionats quant me mira... y sa boca, balbucient quant me diu tot amorós qu' em vol en tot lo cor?..

—Ah, tonteta; que sencilla eres. Y